

**Preiļu novada attīstības programma
2022.–2029.gadam**

**ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS
PAR 2023.GADU/NR. 1.**

PREIĻU NOVADA PAŠVALDĪBA, 2023.GADS

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	3
TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS RĀDĪTĀJI	4
DARBĪBAS REZULTĀTU RĀDĪTĀJI	6
SECINĀJUMI.....	13

IEVADS

Preiļu novada attīstības programma 2022.–2029.gadam (turpmāk arī – Attīstības programma) ir pašvaldības vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas novada attīstības prioritātes nākamajiem septiņiem gadiem, izvirzīti rīcības virzieni un tam pakārtotie uzdevumi, kurus pašvaldība apņēmusies īstenot tās novada ilgtspējīgas, integrētas un koordinētas attīstības nolūkos. Plānošanas dokuments kalpo par pamatu vietējiem iedzīvotājiem teritorijas un iesaistīto pušu interešu aizstāvībai un ieceru realizācijai turpmākajos gados.

Hierarhiski augstākais teritorijas attīstības plānošanas dokuments Preiļu novadā ir Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija no 2022.gada (turpmāk arī – Stratēģija), kurā noteikta vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Attīstības programma ir viens no Stratēģijas īstenošanas instrumentiem, kas izstrādāta ciešā sasaistē ar Stratēģijā definēto redzējumu.

Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība ietver informāciju par uzraudzības sistēmu, uzraudzības rādītājiem, uzraudzības pārskatiem, kā arī attīstības programmas ieviešanas un aktualizēšanas procesu. Vienlaicīgi uzraudzības sistēmai jānodrošina attīstības plānošanas procesa caurspīdīgums, lai sabiedrība un visas attīstības plānošanā iesaistītas puses varētu sekot līdzi šī dokumenta ieviešanas progresam.

Preiļu novada Attīstības programmas **uzraudzības sistēmas mērķis**: nodrošināt iespēju izvērtēt Preiļu novada teritorijas attīstību, kas palīdz sekot līdzi tam, vai norisinās virzība uz stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu.

Ik gadu Preiļu novadā tiek izstrādāts Preiļu novada publiskais pārskats, paralēli tam tiek veikts Preiļu novada Attīstības programmas **uzraudzības process**, kurš **ietver sekojošus uzdevumus**:

- apkopot un analizēt teritorijas attīstības rādītājus;
- apkopot un analizēt darbības rezultātu rādītājus;
- izvērtēt īstenotās rīcības (projekti, pasākumi) saskaņā ar Rīcības plānu.

Preiļu novada īstenošanas uzraudzības ziņojums par Preiļu novada Attīstības programmas ieviešanu **sagatavots par 2023.gadu**. Uzraudzības ziņojumu sagatavoja Preiļu novada pašvaldības Attīstības, investīciju un inženiertehniskā daļa sadarbībā ar pašvaldības iestādēm, struktūrvienībām un uzņēmumiem.

TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS RĀDĪTĀJI

Teritorijas attīstības rādītāji ir nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji, kas noteikti arī Stratēģijā.

1. tabula. Teritorijas attīstības rādītāji Preiļu novadā.

Rādītājs	Mērķis	Bāzes gads	Bāzes indikators ¹	Pārskata gada indikators	Attīstības tendence (↑,↓,↔)	Līdz 2030. g. sasniedzamais rezultāts	Avots
Teritorijas attīstības indekss	Visi	2020.	-0,912 Aglonas nov., -0,266 Preiļu nov., -0,528 Riebiņu nov., 0,226 Vārkavas nov.	Nav datu	-	Pozitīvs	VRAA
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	Visi	2021.	16755	16037	↓	Saglabājas	Oficiālās statistikas portāls
Ieturētā iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa (pēc darba ņēmēja deklarētās adreses) uz 1 iedzīvotāju, EUR	Visi	2019.	416,86	555,89	↑	Pieaug par 40% pret bāzes gadu	RAIM
Iedzīvotāju skaita izmaiņas migrācijas rezultātā	SM1, SM3	2019.	-263	2022. g. -301	↓	Uzlabojas līdz -150	RAIM
Vismaz 18 gadu vecu iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars, %	SM3	2020.	18,9 Aglonas nov., 22,8 Preiļu nov., 15,7 Riebiņu nov., 17,2 Vārkavas nov.	Preiļu novads 21,5	-	Pieaug par 1 procentpunktu pret bāzes gadu	Oficiālās statistikas portāls
Bibliotēku skaits	SM3	2021.	22	18	↓	Saglabājas	Pašvaldība
Bezdarba līmenis, %	SM1	2021.	9,20%	31.01.2023. 7,3%	↓	<7%	NVA
Visu pensiju vidējais piešķirtais apmērs, EUR	SM1	2019.	258,35	2022. g. 383,67	↑	Pieaug par 20% pret bāzes gadu	RAIM, VSAA
Darba ņēmēju īpatsvars pēc deklarētās adreses, kam mēneša vidējie ienākumi ir virs 1000 EUR, %	SM1	2020.	25,4 Aglonas nov., 32,5 Preiļu nov., 27,3 Riebiņu nov., 27,0 Vārkavas nov.	50,8	-	Pieaug	Oficiālās statistikas portāls

Uzņēmuma ienākuma nodokļa maksātāju skaits	SM1	2019.	358	2021. g. 414	↑	Pieaug	RAIM, VID
Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvars no kopējās teritorijas platības, %	SM2	2018.	5,2	8,67	↑	Saglabājas	BLIS datu bāze
Īstenoto publiskās infrastruktūras un publiskās ārtelpas attīstības projektu skaits	SM2	2021.	n/a	2	-	Vismaz 5 projekti katru gadu	Pašvaldības dati
Mobilitātes punkti	SM2	2021.	Nav	Nav	↔	Vismaz 2 mobilitātes punkti	Pašvaldības dati
Valsts un pašvaldības autoceļu un ielu garums ar asfaltbetona segumu, km	SM2	2019.	76 Aglonas nov., 99 Preiļu nov., 120 Riebiņu nov., 28 Vārkavas nov.	2022. g. 328	-	Kopējais pieaugums par 10% pret bāzes gadu	Oficiālās statistikas portāls
Klientu apkalpošanas punktu/centru skaits	SM4	2021.	2	2	-	Saglabājas	Pašvaldības dati

DARBĪBAS REZULTĀTU RĀDĪTĀJI

Darbības rezultātu rādītāji ir veikto darbību novērtējuma kvantitatīvie rādītāji, saskaņā ar kuriem tiek mērīta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā.

2. tabula. Darbības rezultātu rādītāji Preiļu novadā.

VPT1 - EKONOMISKĀS AKTIVITĀTES PAAUGSTINĀŠANA UN VIETAS POTENCIĀLA VEIDA IZMANTOŠANA						
Nr. p. k.	Rādītājs	Bāzes vērtība 2021. g.	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Tendences salīdzinājums ar bāzes gadu (↑, ↔, ↓)	Prognozētā attīstības tendence un rādītāja vērtība 2028. g.	Datu avots
1.	Ekonomiski aktīvo tirgus vienību skaits	1761	1795 (2022. g.)	↑	Palielinās par 25%	data.stat.gov.lv
2.	Reģistrēto uzņēmumu skaits	34	29 (2023. g.)	↓	Palielinās par 15%	Lursoft
3.	Aktīvo uzņēmumu skaits	195	186	↓	Palielinās	Lursoft
4.	Individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	349	342 (2022. g.)	↓	Palielinās	data.stat.gov.lv
5.	Reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits attiecībā pret visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem	46% (427)	41% (313)	↓	Samazinās par 45%	Nodarbinātības valsts aģentūra
6.	Reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits	437 (30.11.2021.)	227 (30.11.2023.)	↓	Samazinās	Nodarbinātības valsts aģentūra
7.	Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa	907 eiro	1123 eiro	↑	Palielinās par 65%	data.stat.gov.lv
8.	Jauni sociālās darbības uzņēmumi	Nav	Nav	↔	3	Pašvaldība

9.	Organizētie amatnieku tirdziņi gadā	Nav datu	14	-	7 gadā	Pašvaldība
10.	Amatnieku centrs	0	0	↔	1 izveidots	Pašvaldība
11.	Mājražotāju un amatnieku skaits	Nav datu	1538	-	70	Pašvaldība, Lursoft, VID
12.	Tūristu skaits TIC	TAIC - 1745, TIC - 1665	TAIC - 547, TIC - 686	-	Palielinās par 30%	TIC
13.	Jaunizveidoti tūrisma produkti (gadā)	3 (2022. g.)	9	↑	5 jauni tūrisma objekti	TIC
14.	Atjaunota Preiļu pils (m ²)	0	496,56 (1. stāvs)	↑	1551 m ²	Pašvaldība
15.	Atjaunots Preiļu muižas komplekss (ēku skaits) un parks (ha)	0	25 ha	↑	4 ēkas, 25 ha	Pašvaldība
16.	Apmeklētāju skaits tūrisma objektos	94 363	230 725	↑	Palielinās	TIC
17.	Novada budžets	10064575/ 12 607 380/ 2 542 805	24 277 908/ 29 908 974/ 5 594 868	↑	Palielinās	Pašvaldība (pamatbudžeta ieņēmumi/ izdevumi/ atlikums)
18.	Izveidoto skolēnu mācību uzņēmumu skaits tekošajā mācību gadā	Nav	Nav	↔	Palielinās	Pašvaldība
19.	Uzskaitē esošais transportlīdzekļu skaits	9 949 (01.01.2022.)	10 155 (01.01.2023)	↑	Palielinās	CSDD (Preiļu novadā)

VTP2 - DROŠA, PIEEJAMA UN LABIEKĀRTOTA DZĪVES TELPA

Nr. p. k.	Rādītājs	Bāzes vērtība 2021. g.	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Tendences salīdzinājums ar bāzes gadu (↑, ↔, ↓)	Prognozētā attīstības tendence un rādītāja vērtība 2028. g.	Datu avots
-----------	----------	------------------------	--------------------------------	---	---	------------

20.	Rekonstruēto pagastu ceļu garums, km	7,82	8,80	↑	Pieaugums 3% gadā	Oficiālās statistikas portāls, pašvaldība
21.	Veloceļu garums (km) novadā	4,48	4,48	↔	10 km	Pašvaldība
22.	Jaunu autostāvvietu un laukumu izbūve	2	3	↑	4900 m2	Pašvaldība
23.	Energoefektivitātes pasākumi sabiedriskajām ēkām	1 ēkai (2022. g.)	2 ēkām	↑	90% no ēkām	Pašvaldība
24.	Reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits	131	113 (2022. g.)	↓	Samazinājums par 50% (kā valstī kopumā)	CSDD
25.	Ar energoefektīvu apgaismojumu nodrošināto ielu garums	20 174 m (2022. g.)	21 561 m	↑	Pieaugums par 45%	Pašvaldība
26.	Ar novērošanas ierīču aprīkotās izglītības iestādes vai izglītojamo skaits, uz kuriem attiecinās veiktie drošības uzlabojumi	52	83	↑	Nodrošinātas visas novada izglītības iestādes	Pašvaldība
27.	Modernizēto un pārbūvēto katlu māju skaits novada teritorijā	0	0	↔	2	Pašvaldība
28.	Brīvpieejas interneta punktu pieejamība	13	53	↑	100% modernizēta esošo interneta pieejas punktu infrastruktūra	Pašvaldība

29.	Otrreizējo izjevielu šķirošanas un šķiroto atkritumu pieņemšanas laukuma izveide	1	1	↔	Ir	Pašvaldība
30.	Atkritumu savākšanas/ šķirošanas punktu skaits	35 (2022. g.)	35	↔	Palielinās par 50%	VARAM
31.	Valsts ceļi ar asfaltbetona segumu, km	255	255 (2022.g.)	↔	Pieaug	Oficiālās statistikas portāls
32.	Pašvaldības ceļi un ielas ar asfaltbetona segumu, km	32	74 (2022. g.)	↑	Pieaug	Oficiālās statistikas portāls
33.	Pašvaldības realizēto sociālās un tehniskās infrastruktūras projektu skaits gadā	34	32	↓	Pieaug	Pašvaldība
34.	Noslēgto rūpnieciskās zvejas tiesību normas līgumu skaits	51	85	↑	Nemainīgs vai pieaug	Pašvaldība
35.	Izsniegto speciālo atļauju (licenču) komercdarbībai zvejniecībā skaits	2	No 2023. g. 1. janvāra Preiļu novada ezeros komerczveja ir pārtraukta	-	Nemainīgs vai pieaug	Pašvaldība
36.	Virsmas ūdeņu kvalitātes rādītāji (100 metri no notekūdeņu izplūdes, mg/l)	Normas robežās	Normas robežās	↔	Uzlabojas	

37.	Mājsaimniecību daļa, kurām ir līgums ar atkritumu apsaimniekotāju	Līdz 2022. g. 1252	705	↓		Pašvaldība
VTP3 - IZGLĪTOTA, RADOŠA, VESELA UN TRDĪCIJĀM BAGĀTA VIETĒJĀ SABIEDRĪBA						
Nr. p. k.	Rādītājs	Bāzes vērtība 2021. g.	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Tendences salīdzinājums ar bāzes gadu (↑, ↔, ↓)	Prognozētā attīstības tendence un rādītāja vērtība 2028. g.	Datu avots
38.	Bērnu un jauniešu (0-17 g.) skaits novadā	2 608	2 538	↓	Nesamazinās	Oficiālās statistikas portāls, pašvaldība
39.	Skolēnu skaits vispārīzglītojošajās izglītības iestādēs	1 738 (2021./2023. m. g.)	1 731 (2022./2023. m.g.)	↓	Nesamazinās	IZM, pašvaldība
40.	Skolēnu skaits profesionālās ievirzes iestādēs	869 (2021./2023. m. g.)	854 (2022./2023. m. g.)	↓	Palielinās par 5%	IZM, pašvaldība
41.	Izglītības iestāžu skaits novadā	21 (2021./2022. m. g.)	21 (2022./2023. m. g.)	↔	Nesamazinās	IZM, pašvaldība
42.	Augstskolās iestājušos vidusskolas absolventu skaits	48 no 78	45 no 77	↓	Nesamazinās	Pašvaldība, izglītības iestādes
43.	Vidusskolas eksāmenu nokārtojošo īpatsvars, %	100%	99%	↓	Palielinās par 10%	IZM, pašvaldība, izglītības iestādes
44.	Vidusskolu vietas Latvijas vidusskolu reitingā	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Labāko 25 reitingā	Pašvaldība

45.	Bērnu un jauniešu apmeklējuma skaits interešu izglītībā	3058	13 671	↑	Palielinās par 10%	Pašvaldība
46.	Trūcīgo ģimeņu skaits	706	570	↓	Samazinās par 5%	Sociālais dienests
47.	Trūcīgo presonu skaits	1 111	859	↓	Samazinās par 5%	Sociālais dienests
48.	Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits	273	397	↑	Samazinās par 5%	Sociālais dienests
49.	Iedzīvotāju mirstība	434	329 (2022. g.)	↓	Samazinās par 5%	Oficiālās statistikas portāls
50.	Bibliotēkas pakalpojumu lietotāju skaits	5 193	5 797	↑	Saglabājas vai pieaug	Preiļu novada galvenā bibliotēka
51.	Bibliotēkas apmeklētāju skaits	59 047	80 230	↑	Saglabājas vai pieaug	Preiļu novada galvenā bibliotēka
52.	Bibliotēku krājums, skaits	207 710	175 290	↓	Saglabājas vai pieaug	Preiļu novada galvenā bibliotēka
53.	Amatiermākslas kolektīvu skaits	63	60	↓	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība
54.	Amatiermākslas kolektīvos iesaistīto skaits	710	740	↑	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība
55.	Pašvaldības muzeju apmeklētāju skaits	10828	26001	↑	Palielinās par 25%	Pašvaldība
56.	Profesionālās mākslas izstāžu skaits	10	25	↑	6 izstādes gadā	Kultūras centrs
57.	Profesionālās mūzikas pasākumu skaits	37	60	↑	4 koncerti gadā	Kultūras centrs
58.	Meistardarbīcu un plenēru skaits	Meistardarb.: 102 Plenēri: 1	Meistardarb.: 256 Plenēri: 1	-	4 plenēri gadā	Kultūras centrs

59.	Nemateriāla kultūras mantojuma ekspozīciju skaits	8	12	↑	Palielinās. Izveidota 1 ekspozīcija par novada nemateriālo kultūras mantojumu	Muzeji
60.	Pasākumu skaits kultūras namos	168	229	↑	Saglabājas vai pieaug	Kultūras centrs

VTP4 - PROGRESĪVA, STRATĒĢISKA UN UZ DAUDZPUSĒJU SADARBĪBU VĒRSTA VIETĒJĀ PĀRVALDĪBA

Nr. p. k.	Rādītājs	Bāzes vērtība 2021. g.	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Tendences salīdzinājums ar bāzes gadu (↑, ↔, ↓)	Prognozētā attīstības tendence un rādītāja vērtība 2028. g.	Datu avots
61.	Pašvaldības mājas lapas apmeklētāju skaits mēnesī	Nav datu	6,3 tūkstoši	-	Palielinās par 30% gadā	Pašvaldība
62.	Pašvaldības sekotāju skaits sociālajos tīklos	2,9 tūkstoši	5,3 tūkstoši	↑	Palielinās par 30% gadā	Pašvaldība
63.	Pieejamo e-pakalpojumu skaits	Nav datu	69	-	Palielinās, izveidoti 30 jauni e-pakalpojumi	Pašvaldība
64.	Pašvaldības IKT resursu bāzes kvalitāte	825	1378	↑	Palielinās, atjaunoti 80% pašvaldības administrācijas un iestāžu datortehnikas	Pašvaldība
65.	E-pakalpojumi izmantotāju skaits	Nav datu	Nav datu	↔	Palielinās. 75% no novada iedzīvotājiem.	Pašvaldība

SECINĀJUMI

Ņemot vērā 2021.gadā Administratīvi teritoriālo reformu, bāzes gada, t. i., 2021.gada, darbības rezultātu rādītāji neatspoguļo kopējā Preiļu novada datus, jo nav pieejami dati par pilnu gadu jaunizveidotā Preiļu novada robežās. Datu ievākšanas un analīzes metodoloģija var atšķirties pirms un pēc reformas, padarot 2021.gada un 2023.gada salīdzināšanu vēl sarežģītāku. Papildus tam, 2021.gadā *COVID-19* pandēmija ir ietekmējusi rādītājus, kas aptver gan ekonomiskus, gan sociālus aspektus.

Demogrāfiskajai situācijai ir vērojama samazināšanās tendence. Kopējais iedzīvotāju skaits Preiļu novadā 2023.gada sākumā – 16 037 iedzīvotāji, kas ir par 4,8% mazāk, salīdzinot ar bāzes gadu. Paralēli tam ir samazinājies bērnu un jauniešu skaits Preiļu novadā par 2,7%. Samazināšanās tendence ir vērojama arī reģistrēto un aktīvo uzņēmumu skaitā, bibliotēku krājumu skaitā, amatiermākslas kolektīvu skaitā.

Pozitīva tendence, salīdzinot ar 2021.gadu, vērojama reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaitā, kas Preiļu novadā 2023.gadā ir samazinājies gandrīz par pusi, respektīvi, par 48,1%. Augstais bezdarbnieku skaits 2021.gadā varētu būt skaidrojams ar *COVID-19* pandēmiju un ieviestajiem ierobežojumiem valstī. Darbības rezultātu rādītāji Preiļu novadā uzrāda, ka par 19,3% ir samazinājies trūcīgo ģimeņu skaits un par 22,7% trūcīgo personu skaits. Novadā 2022.gada dati uzrāda, ka iedzīvotāju mirstība ir samazinājusies par 24,2%.

Preiļu novadā 2023.gadā ieturētā iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa (pēc darba ņēmēja deklarētās adreses) uz 1 iedzīvotāju – 555,89 EUR, kas ir par 139,03 EUR vairāk, salīdzinot ar bāzes gadu. Visu pensiju vidējais piešķirtais apmērs ir palielinājies 2022.gadā par 125,32 EUR salīdzinājumā ar 2019.gadu, kurā tas bija 258,35 EUR.

Izglītības nozarē vispārizglītošajās izglītības un profesionālās ievirzes iestādēs skolēnu skaits ir samazinājies par 0,85%, salīdzinot ar bāzes gadu (2021.gadu). Līdz ar to ir samazinājies arī augstskolās iestājušos vidusskolas absolventu skaits Preiļu novadā. Taču pozitīva tendence vērojama bērnu un jauniešu apmeklējumu skaitā interešu izglītībā, kur bērnu un jauniešu skaita apmeklējums ir pieaudzis par 77,6% 2023.gadā.

Kultūras joma Preiļu novadā novērojams pozitīvs kāpums gan pašvaldības muzeju apmeklētāju skaitā, gan profesionālās mākslas izstāžu un mūzikas pasākumu skaitā, gan pasākumu skaitā kultūras namos 2023.gadā. Jāuzsver, ka 2023.gadā ir 9 jaunizveidoti tūrisma produkti, lai gan 2022.gadā kopumā tie bija 3.

Infrastruktūras jomā vērojamas lielākoties pozitīvas tendences Preiļu novadā 2023.gadā:

- Preiļu muižas kompleksā un parkā tika atjaunota Preiļu pils un 1. stāvs, kas kopumā aizņem 496,56 m² lielu platību, kā arī Pils apkārtnē tika sakopts parks 25 ha lielā platībā.
- Rekonstruēto pagastu ceļu garums 2023.gadā ir palielinājies par 0,98 km, savukārt nemainīgs ir palicis velo celiņu garums Preiļu novadā.
- Energoefektivitātes pasākumi 2023.gadā tika pabeigti 2 sabiedriskajām ēkām.
- 2023.gadā tika realizēti 32 sociālās un tehniskās infrastruktūras projekti.

Nākamo īstenošanas uzraudzības ziņojumu izstrādes procesā būtu vēlams precizēt, mainīt un/vai izslēgt esošos darbības rezultātu rādītājus Preiļu novadā.